

BUITEN

29^E JAARGANG N^O. 13

ZATERDAG 30 MAART 1935

Foto Kurt Lubinski

VROUWEN VAN DEN GALLA-STAM MET HUN EIGENAARDIGE HAARDRACHT
(BIJ HET ARTIKEL: „ABESSINIË, EEN LAND VAN RASSEN EN KLASSEN”)

BUITEN

Geïllustreerd Weekblad
aan het Buitenleven gewijd

Redactie: Mr. P. J. A. BOOT

INHOUD

UIT OUDE FRIESCHE KRONIEKEN DOOR C. WILKESHUIS	BLZ 146—147
MI-CARÊME DOOR J. P. BALJÉ	BIZ 147. 156
ABESSINIË EEN LAND VAN RASSEN EN KLASSEN (GEÏLL.). (SLOT). DOOR KURT LUBINSKI	BIZ 148—150
KNOPPEN (GEÏLL.). DOOR M. BARENDRECHT-HOEN	BIZ 150—152
HET KASTEEL DE BINCKHORST (GEÏLL.). DOOR J. RENAUD	BLZ 152—153
EEN ONDERAARDSCHE JAGER (GEÏLL.). DOOR DR. S. BARENDRECHT	BIZ 153—155
DE „FLORA” 1935 EN ONZE TUIN (GEÏLL.). DOOR L. SPRUIT	BIZ 154—156
VOORJAARSZON EN VOORJAARSWIND (ILL.)	BIZ 156

Men gelieve alle stukken voor Redactie en Administratie bestemd te zenden naar **Rokin 74—76, Amsterdam**. Bijdragen dienen vergezeld te gaan van postzegels voor eventuele terugzending.

Overneming van den inhoud, ook bij gedeelten, is verboden.

UIT OUDE FRIESCHE KRONIEKEN

DOOR C. WILKESHUIS

IN het jaar 1597 verscheen bij „Jacob Jansen, Boeckvercooper, woondende aen de Visch-merct te Leeuwerden” de „Croniecke ende warachtighe Beschryvinghe van Vriesland. Beginnende nae des Werelts Scheppinghe drie Duy-sent ende tseventich Jaer: Ende deurende voorts tot na de Gheboorte Christi/Duysent/Vijf-hondert/Vijf en tsestich”. Onder het titelblad, dat versierd is met een kaartje van Friesland geflankeerd door mannen en vrouwen in Friesche kleederdrachten (aanmerkelijk afwijkende van de huidige!) vindt men de mededeeling, „Men vintse te coop t’Amstelredam by Cornelis Claesz. In t’Schrijfboeck”, iets wat wel pleit voor de nauwe culturele betrekkingen, die in dien tijd tusschen het Noorden van het land en Amsterdam bestonden. Deze kroniek werd, zooals de voorrede vermeldt, in het jaar 903 door Oeko Scharlensis vertaald naar een geschrift, dat zijn oude oom Solcko Forteman had opgesteld, en dat de verhalen bevatte van de Friesche Koningen, Heeren en Vorsten, die van het begin af Friesland hadden geregeerd. Het geschrift van Scharlensis werd later verbeterd door Johannes Vlytarp, wonende te Stavoren in „Duitsche Tale getranslateert ende over-gheset”, en ten slotte nogmaals bewerkt en aangevuld door „Andream Cornel Stavriensem”, „in tijt sijns levens Organist binnen Harlingen”. Deze kroniek werd in het jaar 1753 nog eens gedrukt „by Dominicus Balk, Boek- en Papierverkoper, te Workum”. De kroniek heeft bij dezen herdruk een grooteren omvang gekregen, bevat meer nieuws, ook uit den ouden tijd, en de spelling is gewijzigd. „Ik hebbe hier en daar wel een ander woord laten invloeyen, en de Spelding verandert, opdat het wat verstaanbaarder zoude zijn”, zegt de drukker, die tenslotte eindigt met de woorden „De Drukfauten verzoeke, dat de Lezer zelve gelieve te verbeteren”. In deze kroniek vindt men niet alleen de vermelding van krijgsverrichtingen, maar ook Middeleeuwsche sensatieberichten over wonderbaarlijke verschijnselen aan den hemel, visschen en gedrochten, waarvan wij de lezer een en ander willen mededeelen. Deze berichten liggen door den tekst verspreid. — In een ander werk, dat niet op zoo’n oude afkomst kan bogen (1655) „Beschryvinge end Chronijck vander Heerlickheydt van Frieslandt” geschreven door „Christianum Schotanium, bedienaer des H. Euangelii en Professor der H. Schrift en Kerckelicke Historien binnen Franeker” worden verschillende berichten over het weer en over monsters en verschijnselen in de lucht samengevat in een hoofdstuk „Vande Voornaemste Zegeningen end Plagen uyt de Locht end Zee, daer Mede Godt dit Landt heeft besocht van Christus tijden af tot op de Sassensche Regeeringe”. We zullen uit beide

kronieken eenige merkwaardige mededeelingen vermelden en ons hoofdzakelijk bepalen tot de monsters, die in de oude tijden Friesland bezochten of onveilig maakten. ☞ Geheel onschuldig was het bezoek van den draak van het Roode Klif, de heuvel die bij Gaasterland uit het IJselmeer opdoemt. In het jaar 4 ontsprong op het Zuidwesten van dezen „Berg”, zooals de schrijver grootscheeps zegt, „een vuurige vlamme/drie dagen duurende/uit der aarden/en den vierden dag daar na kwam daar eenen groten Draak uit vliegen die zig zeer hoog in de lugt verhief/tot een verschrikkinge van velen; en na dat hy omtrent een half uur zig zo hoog in de lugt vertoont hadde/is hy weder nedergedaalt vliegende in der aarde daar hij uit gekomen was/en is daar na nooit weder gezien”. ☞ Kwamen hier de menschen „met den schrik vrij” zooals de term luidt, minder goed verging het een aantal personen bij Dokkum, die in een kelder een basiliscus van aangezicht tot aangezicht aanschouwden. ☞ De kroniekschrijver verhaalt: „Anno 452, bleven omtrent een half myl van Dockenburg in een Kelder zes Kinderen/negen Mannen/en drie Vrouwluiden/men wiste niet wat zwimlinge (bezwijming) dat haar aankwam. Ten laatsten vermoede men dat er een Basiliscus in moeste zijn/na welken men het Huis aenstak en geheel verbrande/zo dat er naderhand niet meer van vernomen is.” Men ziet, van half werk hield men in die dagen niet, en niemand scheen op de gedachte te zijn gekomen, met een spiegel naar beneden te gaan, om de basiliscus daarin zijn eigen aanschijn te laten zien, wat zijn dood beteekende. ☞ Het jaar 808 was in ichthyologisch opzicht wel bijzonder zegenrijk: „In t’laatst van t’Jaar/als men 808 schreef/wierde tot Stavoren een Aal aangebracht/die in Zee gevangen was/van drie ellen lang die tot een verwonderinge in t’Land omgevoert wierde”. ☞ „Daar wierde ook een wonderlyk en zeldzaam Zeekalf in deze tyd gevangen dat tot beide einden hoofden hadde en elke eind was aan te zien of het een ander Kalf hadde geweest dog hadde maar vier voeten”. ☞ Van dit zeekalf wordt niet vermeld, dat het het land werd doorgevoerd; het zou anders minstens evenveel belangstelling hebben gaande gemaakt als de groote aal. ☞ Het jaar 1084 was nog vruchtbaarder aan zeewonderen dan het jaar 808. ☞ „Anno 1084, kwam aan Ameland een Aal dryven die agtien voeten lang was. En aan t’Vlieland eenen Walvis van negen-en-dartig voeten lang / daar ze zeer veel Traan uit kregen. Dat zelve Jaer vingen ze ook buiten Vlieland een groten Vis/hebbende meest de gedaante van een Leeuw/die tot verwondering om te zien door t’Land gevoerd wierde”. ☞ De merkwaardigste vondst gaf ongetwijfeld het jaar 1305. ☞ „Anno 1305, den tienden Maart/wierde in de Middellezee een gewapend Zeeridder gevangen zeer schoon van leden/en wierde tot verwondering in t’Land omgevoerd/dog is in de derde week daar na te Dockum gestorven”. ☞ Hoewel: het jaar 1403 was ook niet karig. ☞ „Anno 1403, braken de Zeedyken door een groten Stormwint rontom Friesland in. Daar kwam deze tijd in West-friesland (dat men nu Noordholland noemt) een naakt Wyf al rouw bewassen/ zwemmen in Purmermeer/die gevangen en tot Edam gebracht wierde/en zy begon brood/zuivel en ander kost te eten als een ander Mensch/en leerde ook spinnen/en wierde ten laatsten te Haarlem gebracht/ daar ze nog menig Jaren leefde. En vermits zy een houten Kruicifix dikwijls zonder spreken reverentie (eerbetooning) aan dede/wierde ze na haar dood nog te Haarlem op het Kerkhof begraven”. ☞ De kroniekschrijver vergenoegt zich er niet mee, den levensloop van dit wonderbaarlijke schepsel in korte trekken te schetsen, hij verbindt er ook eenige begrijpelijke overpeinzingen aan. „Dit was voorwaar een wonderbaar en miraculeus stuk/dat zy/naakt wezende/in de Baren en Vloeden der Zee konde duuren/in zo een groten zwaren en bysteren (hevigen) storm/waar in te twifelen is, of zy Mensch of Visch is geweest/want was zy een visch/hoe kwam ze dan te hebben ook Menschelijke manieren/te spinnen/gaan staan eten drinken en het Kruyce Christi te groeten? dat meest te verwonderen is. Ofte was t’een Mensche/hoe kwam ze dan in de Zee te wonen? Het is voorwaar onbegrypelyk voor de oogen der Menschen/waarom men met vreeze wel zeggen mag: dat de Almagtige Heere groot wonder in zyn kreatuuren doet”. ☞ Het gelukt onzen chroniqueur dus niet, de zeemeermin te determineeren, wat wij hem maar niet kwalijk zullen nemen. ☞ Professor Schotanus hecht niet zoo veel aan wonderen als zijn collega, aan wien wij hiervoor eenige stof ontleenden: hij was een ietwat nuchterder geest, en geeft telkens zijn twijfel aan de wonderverhalen te kennen. Toch vinden wij

ook bij hem wel eenige wonderbaarlijke dieren vermeld: „In 't Jaer 1470 . . . is op Amelandt een Walvisch gestrand drie en tachtig voeten langh” In 't Jaer 1477, waeyde den 13. December tot den 16. toe. De Dycken braecken door en 't gansche Landt geraeckte onder 't water Verschey- (Kleaster-Lidlum oude Abdy, tegenwoordig een gehucht by Oosterbierum, ten N.O. van Harlingen) inde Gracht een Zeehadde vleugelen d'ander hadde de gedaente van een Hondt”. Van zeeridders en zeemeerminnen wil de degelijke hoogleer- naar natuurlijk niet weten. ☞ Tot slot van dit artikel wil een (of een zijner bewerkers) vermelden; dat echter niet als een vertelt de kroniek, begonnen vijf edellieden de landen ten Westen en ten Zuidwesten van Stavoren bewoonbaar te maken. „De voornaamste van haar hiete Diederik, welke ontrent twee Mylen van Stavoren in 't West op begon te bouwen kreeg daar na veel hulp en toeloop dat hy na zyn Afgodinne Medea, Medemblik noemde want zy schoon verguld was: Ende als 'er de Zonne op scheen zeide men Medea blinkt: en ter dier oorzaak noemde men ze Medenblik, en namaals Medenblik”. Niemand zal ontkennen, dat deze etymologie heel wat romantischer is dan de huidige, waar men den plaatsnaam in verband brengt met het oudere Medemalacha, waarin een oud woord „lake” schuilt, dat „meer” beteekent. — Maar ja, de tijd was heelemaal ontvankelijker voor het buitengewone en het wonderbaarlijke. Misschien zou het leven zónder deze gefantaseerde of ietwat „aangedikte” wonderbaarlijkheden wat saai zijn geworden voor de Middeleeuwen. Over gebrek aan emotie hebben wij tenminste niet te klagen.

MI-CARÊME

DOOR J. P. BALJÉ

DE heele Rivièra stond in het teeken van Mi-Carême. Te Cannes, Nice, Monte Carlo, Mentone, kortom aan de heele Fransche zuidkust vierde, meer nog dan in gewone omstandigheden, de gezellige Fransche luidruchtigheid en opgeruimdheid hoogtij. Overal bewoog zich een bonte menigte op de straten, de halve bevolking, en zoo goed als alle buitenlandsche gasten hadden zich in kleurige, fleurige costumes gestoken, en men gaf zich, het gezicht al dan niet door een masker bedekt, ten volle aan de feestvreugde over. Nu en dan zag men groote stoeten voortbijtrekken, wagens, waarop de meest potsierlijke gedrochten troonden. En het tijdstip was dichtbij, dat de beroemde „bataille des fleurs” plaats zou vinden. ☞ Eén man scheen voor de feestvreugde weinig oog te hebben. Althans hij stond doodstil op een hoek van de Avenue de la Victoire te Nice. Hij had een domino-costuum aan en een zwart masker bedekte zijn gezicht. Hij scheen onverschillig voor de vele schoonen, die hem voorbijgingen, reageerde niet op de grappen, die zij hem toeriepen, doch bleef onbewogen voor zich uitstaren. Maar een goed opmerker zou gezien hebben, dat zijn oog en achter het zwarte masker voortdurend heen en weer bewogen en er een felle glans in lag: niets van het straatgewoel ontging hem. De man scheen op iets te wachten. ☞ Een Pierrot stond even naast hem, en slechts hij, die vlak bij hen gestaan had, zou de weinige, gefluisterde woorden hebben kunnen verstaan, die ze elkaar toevoegden: „Is alles in orde?” ☞ „Ja, binnen vijf minuten gebeurt 't!” ☞ Toen slenterde de Pierrot quasi-achteloos weer weg, en staarde de domino weer voor zich uit. ☞ Eenige minuten verliepen, en een troepje vroolijke Françaisetjes, gekleed als Tirolerinnen, kwam de straat af. Op datzelfde moment scheidde een auto het troepje, een Pierrot liep tegen één der meisjes aan, zoodat deze tegen het portier van den inmiddels stilstaanden auto viel. Snel werd het portier geopend, en vóór men van de verbazing bekomen was, was het meisje in den auto getrokken, die zoo vlug mogelijk weg reed. Verstomd staarden de andere meisjes den auto na, doch na eenige seconden waren zij al van hun verbazing bekomen en dachten aan een carnavalsgrap. Hun vriendinnetje zou hen straks wel weer vinden. Lachend trokken ze den domino voorbij, die zich, zonder hen met een blik te verwaardigen — en de guitige meisjes waren dat toch ten volle waard! — een weg

door de menigte baande en zich ijlings verwijderde. ☞ In „Hotel des Princes” zat de multi-millionnaire Peter B. Cartwright in zijn rijke appartementen, en wong zich van verwijfeling de handen. Sedert twee dagen reeds was zijn dochter verdwenen, en de nasporingen van de politie hadden hoegenaamd geen resultaat opgeleverd. Hij had ook niet aan dien dwazen gril van Daisy moeten toegeven, niet moeten toestaan, dat ze met een paar wispelturige en oppervlakkige Fransche kennisjes aan dien nonsens meedeed! Amerikanen kwamen toch in Frankrijk om te zien en niet om zich te laten zien. Nu zag je het gevolg van dat alles: Daisy verdwenen, vermoedelijk opgelicht door één of anderen schurk, om hem een losgeld af te persen. Maar waarom wachtte dat individu dan zoolang, waarom liet de kerel niets van zich hooren? Als hij hem zei, hoeveel hij wenschte, kon hij voetstoots een paar millioen van die lorige francs krijgen, want op de politie scheen men hier niet zoo veel te kunnen rekenen. Maar deze toestand, . . . dat was om razend te worden. ☞ Er werd op zijn deur geklopt en op zijn norsch „Entrez!” trad een kellner de kamer in en overhandigde hem een kaartje. ☞ „Jack Black,” las hij, „mij onbekend. Wat wil de kerel? Enfin, laat binnen.” ☞ Even later ging de deur weer open en trad een keurig uitzierend jongmensch van ongeveer vijftientig jaar de kamer binnen. Bij het zien van dezen jongen man begonnen de aderen op Morrison's voorhoofd te zwellen, zijn gelaat werd paars van woede en hij bulderde hem toe: „You . . . you . . . scoundrel . . . jij aap . . . Hoe durf je het wagen, hier binnen te dringen, en nog wel onder een valschen naam? Heb ik je in Parijs niet duidelijk te verstaan gegeven, dat ik mijn dochter niet geef aan iemand zonder vermogen, een nietsnut? En zeker niet aan een buitenlander, een Hollander met een onuitsprekelijken naam. Daisy trouwt met een flinken, Amerikaanschen jongen met pit in z'n body. Er uit, kwajongen, er uit . . .” ☞ Kalmglimlachend hoorde de bezoeker het geraas aan. En even kalm sprak hij: „Ik vreesde, dat mijn eigen naam, Floris van der Schacht, hoe mooi hij ook is, bij U geen al te beste introductie zou zijn, en daarom leende ik even een anderen. Maar dat zijn bijkomstigheden, waarde heer, ik wilde U even doen opmerken, dat men . . . om een dochter te kunnen geven . . . men er ook één moet hebben!” ☞ „Dus jij weet . . . ? bracht de millionnaire uit. „Maar dan ben jij . . . ?” ☞ Floris van der Schacht boog sarcastisch. „Inderdaad, ik weet . . . en ik ben . . . Tenminste, als U bedoelt, dat ik de man ben, die Uw dochter heeft ontvoerd. Neeeee . . . niet bellen!” Dreigend trad hij een paar stappen nader. „Bedenk als U belt, dat U Uw dochter dan nooit weer terugziet! Ik heb mijn maatregelen goed genomen. Als ik binnen drie uur niet op een bepaalde plaats terug ben, wordt Uw dochter naar het buitenland gebracht en ziet U ze niet weer terug.” Hij stak tergend langzaam een cigarette op. „En nu mijn condities. U had er bezwaren tegen, dat ik geen vermogen had. Wel, dat is gemakkelijk te verhelpen. U teekent hier onmiddellijk een chèque aan mijn order voor een paar millioen dollar, en dat bezwaar is opgeheven! U zult bovendien wel „cash” bij U hebben, niet? Een kleine honderdduizend, zegt U, om den man, die Uw dochter ontvoerd had, als losgeld te betalen? Prachtig, dat komt mooi uit. Geeft U mij dat sommetje maar. Per vliegmaschine gaan dan Uw Daisy en ik naar Engeland, waar ze mijn Daisy zal worden. We houden nu eenmaal van elkaar, het was liefde op het eerste gezicht. En nog wat! Ik waarschuw U, doe geen pogingen, het huwelijk te verhinderen, of de chèque te blokkeeren, anders maak ik schandaal! Dat zou Uw naam geen goed doen!” ☞ Verbluft staarde de millionnaire den jongeman aan. ☞ „Hier is mijn portefeuille,” zuchtte hij toen, „en de duivel hale je! Er zit meer in je, dan ik gedacht had — dat valt me tenminste mee.” ☞ Onder het spreken had hij een chèque uitgeschreven, en gaf die aan van der Schacht. ☞ „En ruk nu uit. Hoe eerder die ellendige geschiedenis achter den rug is, hoe liever!” ☞ Op een keurig villa'tje, dicht bij Nice, tuurde Daisy Cartwright met ongeduld uit het venster. Een auto snorde aan, en Floris stapte er uit. ☞ „En . . . ?” riep ze ademloos. ☞ „Magnifiek gegaan, darling. De oude was onder een hoedje te vangen. Ik herkende den grooten Peter B. niet.” ☞ „Heb ik het je niet gezegd?” lachte Daisy. „Zie je nu wel, dat mijn plannetje goed was? Ik begrijp nog niet, dat jij eerst niet durfde. Ik kèn daddy immers! Als we gevlucht waren zonder meer, als een paar dwaze tortelduifjes, hadden we geen cent gezien. (Slot op bladz. 156)

Foto's Kurt Lubinski

ZOUTKOOPMAN OP DE MARKT TE ADIS ABEBA

MOEDER EN KIND IN ABESSINIË. HET KIND HEEFT DE TYPISCHE HAARDRACHT VAN DE JONGENS IN HET LAND

Abessinië, een land van rassen en klassen

DOOR KURT LUBINSKI

DE Fransch-Abessinische spoorweg verbindt de hoofdstad Adis Abeba met de haven Djiboubi in Fransch Somaliland. Een reis met dezen spoorweg wekt het eigenaardige gevoel, alsof men met een modern verkeersmiddel regelrecht het verleden, de middeleeuwen binnen rijdt. Want ofschoon langs het traject wachthuisjes en stations staan, ofschoon Abessiniërs, Somali's en Dankali's na een aanvankelijke korte aarzeling nu reeds lang van den spoorweg gebruik maken, is het land in zeden en gewoonten het oude gebleven. Het primitieve leven is in het land nog zoo machtig, dat de spoorweg zich hieraan aanpast. Dromedarissen en zwartkoppige Somalischapen grazen met voorliefde tusschen de rails. Dan stopt de machinist en laat de sirene zoo lang loeien, tot de kudde er vandoor gaat. Een noodrem bestaat niet, wel echter een overeengekomen signaal, dat haar op praktische wijze vervangt: een paar revolvergeschoten uit een raampje. De inboorlingen komen te voet of per muilnier uit het binnenland naar het station, spreiden hier 's nachts hun legerstede en slapen voor de afsluiting tot de trein binnen komt. De wagons zijn wit geverfd, licht gebouwd en met hout bekleed. Er bestaan drie klassen. De eerste, die echter niet op bijzondere wijze ingericht is, wordt door de Europeanen gebruikt. Een Ras, een Abessinische hertog, of de gezant van een Europeesche mogendheid laat den salonwagen voor zich reserveeren, of zelfs een extra trein inleggen. In de tweede klasse begint de kleurenmengeling: blanken, Armeniërs, Grieken, zwartgebaarde Indiërs, rijke Arabieren, voornamelijk Abessiniërs, den met gouddraad geborduurden patroongordel over het witte hemd, en naast zich hun min of meer corpulente, huiskleurige echtgenooten. In de derde klas is het letterlijk kermis. Bruine jongens hangen als apen in het bagagenet. Somali's zitten in de vensterramen en laten gedurende den rit hun beenen

op levensgevaarlijke wijze buiten de coupé schommelen. Het platform dient den Mohammedanen als moskee en op het uur des gebeds spreiden zij daar hun kleedje uit. Angst voor gevaar is onbekend. Gedurende den rit klauteren de beampten, stevige Somali's, via een stang aan den buitenkant der wagons den trein langs, steken het hoofd door het venster in de coupé, controleeren de kaartjes, nemen bestellingen in ontvangst voor plaatsen gedurende den middagrast en slingeren zich handig verder. Op weg naar Adis Abeba passeeren we Somali-hutten, samengesteld uit stukken boomstam, lompen en blik van oude conservenbussen. Dan gaat het over de kale steppen omhoog naar een bergketen, we passeeren een droge rivierbedding, rijden langs verweerde zwarte lava en kraterkegels. Onder luid geblaf draait een troep apen den naderenden trein den rug toe. Op het eerste station op Abessinisch gebied bezetten soldaten met zwartgebaarde, bruine gezichten alle treeplanken. Dankali-vrouwen, een baby op de heup, vullen hun kalebasflesschen met waardevol warm ketelwater, dat van de locomotief afloopt. Plaatselijke lekkernijen worden te koop aangeboden: manshoog suikerriet, groene chimborapeulen, eieren, cactusvijgen, gerstebier, levende parelhoenders. De aankomst van den trein is het begin van een drukke markt. Slechts weinig inboorlingen hebben eenig idee hoe de trein eigenlijk functioneert: zijn voordeelen hebben zij echter snel begrepen: een tocht met de karavaan van 6 weken wordt gereduceerd tot een rit van 3 dagen in den trein; vroeger onverkoopbare natuurproducten geven nu een loonende opbrengst. Verder is de spoorweg voor hen niets anders dan een koppig muilnier. Stopt hij niet waar men er uit zou willen, doordat men bijvoorbeeld zijn hut een paar kilometer van het station af heeft, dan is er altijd nog iets anders: afspringen! Dan werpt zoo'n reiziger eerst lans of geweer, vervolgens zijn

(Slot)

bundeltje en tenslotte zichzelf uit den rijdenden trein op het zachte gras. ☼ De standplaats der taxi's te Adis Abeba is en een hotel, dat bioscoopvoorstellingen geeft, het café Makonnen zijn Armeniërs, Arabieren, Indische halfbloeden en een paar Galla's met lichtbruine huidskleur. Keurige nieuwe wagens staan er voor het uitzoeken. Wij rijden over een breeden, gladden, eenigszins hellenden weg en ontmoeten veel auto's en ruiters, omdat juist de trein aangekomen is. In een geluidloos voortglidende auto rijdt keizer Haile Selassi door zijn residentie, daarachter galoppeert of rent een eindeloos gevolg met door een sierdoek tegen stof beschutte geweren, of koeien en muilrier bereed. Dit laatste is veranderd, maar die gewoonte bleef. ☼ Adis Abeba is als residentie ideaal op een hoogvlakte tusschen heuvels gelegen. Daarom ook is zij door Menelik gesticht. Als keizerlijke residentie is zij een waar pelgrimsoord van talloze Galla-stammen, van Goeragi's en vooral van de feodale Amharische vorsten uit het binnenland geworden. Door den omvang van hun gevolg varieert het aantal inwoners bij zekere gelegenheden soms omstreeks 20.000 zielen. Overigens is het een residentie zooals alle andere: de „upper ten" bepaalt, dat men in een auto rijdt inplaats van te paard en dat men champagne schenkt, wanneer aanzienlijke bezoekers — onverschillig op welke uur van den dag — hun opwachting maken. Het diplomatieke corps geeft het maatschappelijke leven der stad de richting, waarin de Abessiniërs van rang — hervormingsgezind en tegelijk vasthoudend aan traditioneele vormen, buitengewoon gevoelig voor een gebracht of een nagelaten eerbewijs — meegaan. Aldus ontstaat een half moderne, half oostelijke levenswijze. De gezantschapsgebouwen: het Engelse, het Fransche, het Zweedsche, het Duitsche liggen in de eucalyptuswouden buiten de stad, waarheen een der eerste in deze stad aangelegde autowegen leidt. Er bestaat onderling een vreedzame concurrentie in het fraai aanleggen en onderhouden der tuinen, het versieren der veranda's, bij het polospel of bij de jaarlijksche wedrennen, die gehouden worden door de nog door Negus Menelik gestichte Club Impérial. ☼ Adis Abeba is voor de bevolking vooral ook van belang als centrum van de rechtspraak. Want voor den Abessiniër is een rechtszitting minder een van formaliteiten overvloeiende handeling dan wat een onderhoudende bezigheid, waaraan iedereen zich bij elke gelegenheid en op elk uur van den dag met een waren hartstocht overgeeft. Twee Abessiniërs krijgen op straat twist. Dadelijk zijn zij omringd door bekenden en onbekenden. De strijdenden leggen hun witte doeken, die zij tot dusver als een soort toga om de schouders droegen, dwars over de borst, waarmee de eerste stap voor een gerechtelijke uiteenzetting van het geval gedaan is. Het debat begint: alles luistert naar de klinkende woorden der partijen en wanneer deze het niet eens worden, trekt de heele stoet naar de markt. ☼ Hier zit, onder een dak van gegolfd plaatijzer of van gevlochten takken, de rechter. Zijn rechterlijke wijsheid verschilt niet veel van het algemeene volksgevoelen. In Abessinië geldt een wetboek, dat omstreeks 450 na Christus door een patriarchen-vergadering werd opgesteld en, uitgaand van het „oog om oog en tand om tand" van het Oude Testament, een groote speelruimte laat aan een Salomonisch oordeel. Overlevering en een zeker gezond verstand, hetwelk in overeenstemming is met de levensopvattingen der inwoners van het land, niet echter met onze Europeesche rechtsopvattingen, hebben evenveel beslissende kracht heeft als het geschreven woord. ☼ Een klager, die een ander een onrechtmatigheid voor de voeten werpt, is om maar iets te noemen niet verplicht zijn beschuldiging te bewijzen. Het is een zaak van den beklagde zijn schuldloosheid aan te toonen en dit kan hij door de overtuigingskracht van zijn woord, door het compromitteren van zijn tegenstander en door getuigen. Maar de tegenpartij kan, wanneer zij handig is, bijna elken ongewenschten getuige wraken. Niet slechts verwanten, kinderen, dienstpersoneel, maar ook personen van wie zij kan aantoonen, dat zij met de andere partij wel eens samen een maaltijd gebruikt heeft. Er bestaan een massa trucs, een systeem van vragen, waardoor de aanklager in een ommezien in een of andere aangelegenheid tot beklagde gemaakt kan worden. Wie in deze dingen routine heeft, geniet de groote bewondering van de markt, waarop hij pleegt uit wandelen te gaan en geldt daar als een rechtsgeleerde. In werkelijkheid doet hij niet veel

anders, dan zich in een strijd te mengen, zoodra er zich een voordoet. Dikwijls ziet men in de straten van Adis Abeba mannen, die hun witte gewaden aan elkaar geknoopt hebben of met lange handkettingen aan elkaar gebonden zijn. De eersten zijn partijen, die met elkaar in proces liggen, de laatsten schuldenaar en schuldeischer, die zekerheidshalve aan elkaar gekoppeld zijn, opdat de schuldenaar niet met de Noorderzon vertrekken zou. ☼ Onder den krachtigen invloed van Europeesche opvattingen zijn de wijzigingen in het Abessinische rechtswezen in vollen gang. Nog keizer Menelik stond op het standpunt dat het geen staatszaak was „dieven te eten te geven". Meestal werd den misdadiger een hand, bij zware misdrijven ook een voet afgehakt. Tegenwoordig wordt een dief veroordeeld om, indien mogelijk, de dubbele waarde van het gestolen goed terug te betalen. Het hoogste gerechtshof van den Negus blijft het voorbehouden een boosdoener te veroordeelen tot een dracht slagen met de drie meter lange zweep van ossenhuid of tot den dood. ☼ Overoud is nog de wijze waarop men in de provincie den bedrager van een diefstal tracht uit te vinden. De inwoners van het dorp in kwestie worden zoolang elken morgen op het marktplein bij elkaar gedreven en hier den ganschen dag vastgehouden, tot onder de menschen, die op deze onaangename wijze aan hun werk onttrokken en met dwang aan de opsporing dienstbaar gemaakt worden, iemand opdaagt, die den gezochte aanwijst. Al komt het hierbij ook dikwijls genoeg voor, dat iemand aangeklaagd wordt, die met het geval niets uit te staan heeft, maar den dorpspotentaten om een of andere reden onaangenaam is. In enkele achterlijke streken kende men den „dievenzoeker", een jongen van wien men beweerde dat hij in trance toestand zonder mankeeren in de hut van den gezochten dief naar bed ging. Maar sedert zoo'n jongen eens in trance het huis van den Franschen consul binnenliep, was het met hun wankel faam voorgoed uit en werd het officieel verboden hen te gebruiken. Voorvallen van soortgelijke aard hebben geleid tot de oprichting van een buitengewoon gerechtshof. Hiervoor worden te Adis Abeba alle kwesties tusschen blanken en inlanders — en wel volgens het landrecht van den beklagde — beslist. Voor een Abessinische rechtbank zou elke Europeaan met stomheid geslagen zijn. ☼ Op dezelfde markt, naast den rechter die zijn salomonisch ambt bekleedt en naast de drukbezochte specerijstalletjes, is er een plek, die geheel voorbehouden blijft voor de vrouwelijke

DE RECHTSKUNDIGE HOUDT ZIJN PLEIDOOI BIJ EEN RECHTS-
GEDING IN DE STRATEN VAN ADIS ABEBA

helft der marktbezoekers. Hier wordt aan een stuk door gefriseerd, een werk waarin de Goeragi-vrouwen de grootste handigheid toonen. Daar komt een bruin meisje met dikke haardos, en hurkt met opgetrokken knieën, zich stijf in haar goedkoop katoenen doek hullend, neer; een ander gaat, iets hooger, achter haar zitten en begint. Met een kam met één tand, die wel een spitse nagel lijkt, wordt in het midden een scheiding getrokken. Vlug, eer de haren, weerbarstig als koperdraad, terugspringen, wordt in de getrokken voor een band gelegd en daaroverheen worden met handige, van boter glanzende vingers de korte haren dicht bij de hoofdhuid tot in den hals naar omlaag samen gevlochten. Dan komt de volgende scheiding aan de beurt en ten slotte is het geheele hoofd verdeeld in ongeveer twintig zorgvuldig getrokken en van het voorhoofd tot in den nek doorlopende scheidingen. Zwijgend en als vanzelfsprekend verdragen de vrouwen alle pijnen van dit proces, dat dikwijls dagenlang duurt. Het wordt dan losgemaakt, met boter ingewreven en de haren over een lang dun houtje nachten lang soepel gemaakt. Bij eenige Galla-stammen worden de tot op de schouders afhangende dunne vlechtjes zóó kunstig ineen gedraaid, dat zij er als lokken uitzien (men zie de voorplaat van dit nummer). Zulk een frisuur blijft, al naar de energie, waarmee zij de natuur afgedwongen werd, dikwijls maanden lang in stand en de vrouwen nemen de grootste behoedzaamheid in acht haar niet te beschadigen, vooral niet met water. Bij de Aroesi-Galla's gaat dit zóóver, dat een vrouw zich na haar huwelijk in 't geheel niet meer wast, tenminste niet zoals wij dat verstaan. Boter is haar eenig toilet-artikel, dit vervangt zoowel zeep als water. ☼ De patricische Abessinische dame van Amgarischen bloede doet aan deze gebruiken niet mee. Het is geen toeval dat zij het haar bijna even kort geknipt draagt als de mannen. De gelijkenis tusschen de kleeren van mannen en vrouwen op allerlei terrein, die de mode in ons werelddeel gebracht heeft, bestaat in Abessinië uit overlevering. De Amgarische vrouw, die in een heerenzadel op een muil-dier rijdt, draagt denzelfden krijgshaftigen burnoes, den zelfden grijzen breedgeranden vilten hoed als de man. ☼ Een beeld te geven van dit eigenaardige land en zijn tegenstellingen is niet mogelijk zonder iets te vertellen van de Abessinische huwelijksvormen. Welk een uitgestrekt terrein voor belangstellenden in huwelijkspsychologie! Er bestaan drie vormen van huwelijksvoltrekking. Ten eerste: man en vrouw trekken in een gemeenschappelijke hut in, deelen dit feit aan hun families mee en gaan uiteen zoodra ze genoeg van elkaar hebben. Waarmee het geval afgedaan is. De tweede vorm is het zoogenaamde tachtig-thaler huwelijk. Het wordt gesloten ten overstaan van den rechter en wie den ander trouweloos verlaat, moet 80 Maria Theresia-thalers straf betalen, waarmee in dit geval de kwestie van de baan is. Als voornaam geldt echter de derde soort de huwelijksvoltrekking, n.l. die door den koptischen priester. Slechts de Aboena, de vertegenwoordiger van den patriarch te Cairo, kan dit huwelijk ontbinden. Op deze wijze trouwen de hooge beambten, de Ras, de dochters uit de adellijke families. In de zeshoekige koptische kerk hebben de priesters, gekleed in groene, blauwe en violette fluweelen mantels, alles voorbereid. Grootte, met franje versierde parasols sym-

EEN HAAR-ARTISTE OP DE MARKT VAN ADIS ABEBA

boliseeren den hemel bij de plechtigheid. Het gezicht der dertienjarige bruid — dit is de gemiddelde leeftijd waarop een meisje trouwt — is verborgen onder een breed geranden nieuw hoed en met een groenen sluier bedekt. In het huis van den vader der bruid staan de ossen klaar om geslacht te worden, naast groote kruiken honingwijn en manden brood. Een aanzienlijk aantal bedienden is bezig de paprikapeulen te stampen en sausen te koken, om straks het vleesch te kruiden. Zulk een voornaam huwelijk is meer dan een familiefeest, het is een feest voor het volk.

KNOPPEN

DOOR M. BARENDRECHT-HOEN

ALS Februari voorbij is en de eerste helft van de lentemaand

is verstreken, gaat het ernst worden in de natuur. Eerst waren het de hazelaars en de elzen, die dit jaar na den afgeloopen, zachten winter, al tegen het einde December en het begin van Januari hun bloeiende katjes lieten bengelien. Daarbij voegden zich tegen het midden van de Louwmaand de bloeiende heesters in onzen tuin, de tooverhazelaar (*Hamamelis japonica*), het peperboompje en de vroegbloeiende heidestruiken. In het gras kwamen de sneeuwkllokjes in bloei, plooiden de gele bloemschaaltjes der winteraconieten zich open en ontloken de crocussen, het eerst de gele, later de paarse en de witte. Dit alles wordt echter door den stadsmensch, die niet veel buiten komt en geen tuintje heeft, vaak over het hoofd gezien, maar als er dan zoo tegen het einde van de maand werking in de knoppen der boomen begint te komen, als in de parken en langs de stadsgrachten het rood van de iepen, het glimmende bruin van de kastanjeknoppen en het spikkelige groen van de overige boomen en struiken duidelijk zichtbaar wordt, dan zegt hij: „Het wordt lente.” Voorbarig worden na een eersten, warmen dag winterjas en wanten in de kast geborgen, want als de boomen in blad komen, gaat het beginnen. Soms duurt

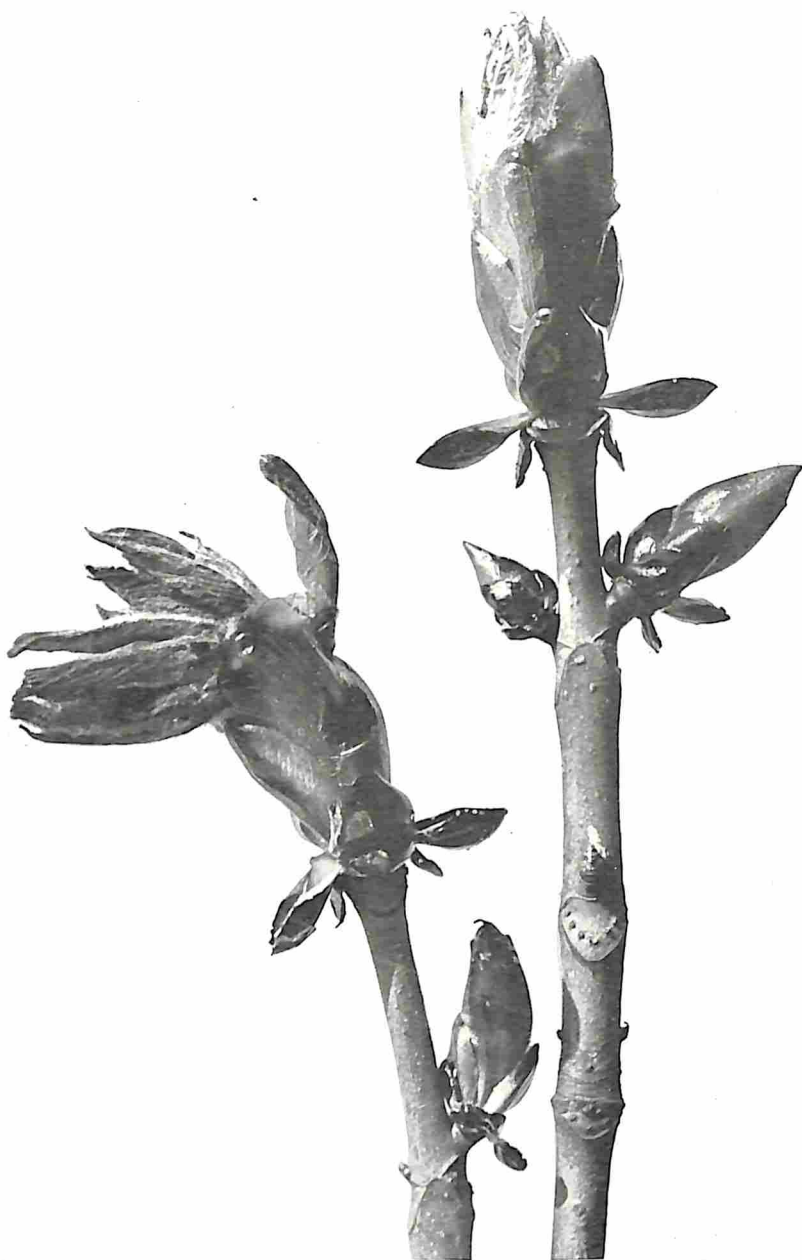
dit eerste lenteprocess heel lang en zijn boomen en struiken na een paar weken nog maar weinig gevorderd. „Maart roert zijn staart” en „April doet wat hij wil” zeggen de oude rijmpjes en het kan gebeuren dat een heester, die op een mooi-en dag in Maart zijn knoppen al iets openplooiden, wacht met het volledig ontluiken tot een zonnige week in April. Daarom halen we dikwijls takken met dikke, nog ingepakte knoppen in huis om het uitloopen door de kachelwarme wat te bespoedigen. Vooral de mooie, glimmende kastanjeknoppen zijn een welkome kamerversiering en iedereen heeft altijd even veel plezier als de harsige bladeren uiteen gaan wijken en een warwinkel van grijze wol te voorschijn komt, die zich al gauw in aardige, vijfvingerige blaadjes gaat ont-poppen, welke nog weer later het donzige uiterlijk geheel verliezen en groen worden. Dan is de aardigheid er meestal af. Maar ook van andere knoppen, afgesneden en binnenshuis in water gezet, kunnen wij veel plezier beleven en we zien dan tevens hoe verschillend iedere knop is ingepakt en op welke wijze hij open gaat. Want enkele doen het voetje voor voetje, aarzelend, als waren zij beducht voor voorjaarsnachten met hun verraderlijke vrieskou. Anderen werpen in

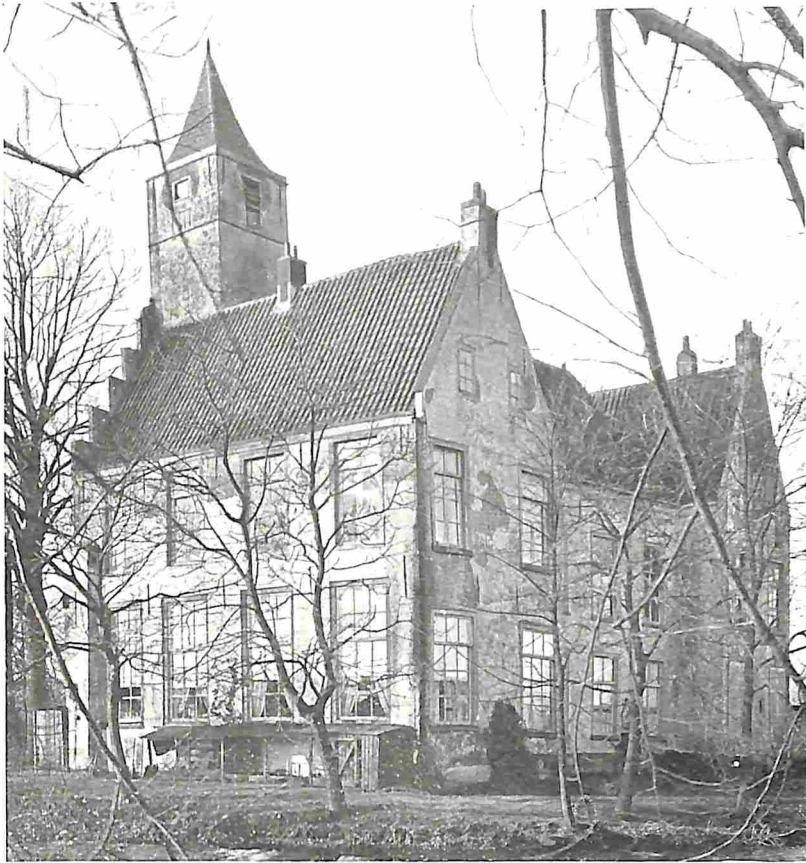
BESCHIEKNOPPEN

één keer de knopschubben af en staan langen tijd onbedekt
 en blootgesteld aan weer en wind. Er zijn zelfs boomen, die
 heelemaal geen ingepakte knoppen bezitten. De vleugelnoot,
 de vlier en de kamperfoelie bijvoorbeeld prijken in den win-
 ter met oningepakte bladpropjes. Vooral de kamperfoelie
 kunnen wij soms in den winter bewonderen om zijn levens-
 kracht, want zijn blaadjes, dikwijls de eenige malsche
 groene tint in het bosch, houden het uit in de strengste kou.
 Als het heel hard gaat vriezen, verkleuren ze wel eens, ze
 krijgen dan een blauwachtige, paarse tint door ontwikkeling
 van anthocyaan in de bladcellen, maar ze houden het toch
 meestal wel uit tot het voorjaar en dan is de kamperfoelie
 iederen anderen heester voor. Het is verwonderlijk hoe deze
 jongen van boomen en heesters veilig door knopschubben zijn
 omgeven, die soms nog als bij de kastanje en enkele populieren,
 met hars bedekt, zooals boomen, wier bladeren in den winter
 En ook de heesters en in hun bouw toch een bescherming
 niet afvallen, hebben klimaat. Een dikke opperhuid, diep-
 tegen ons ruwe winter zijn eigenschappen van overwinterende
 liggende huidmondjes mist de kamperfoelie, de jonge blaad-
 bladeren, maar dit alles doorzichtig. ☒ Behalve deze enkele
 jes zijn zelfs teer en meeste boomen en heesters beschutte
 struiken hebben de bouw, vorm en plaats rondom de takken
 bladknoppen, wier bouw verschillen, dat we aan de knoppen de
 bij iedere plant zóó kennen. (Wie zich daarvoor interesseert,
 boomen kunnen herkennen jaargangen van de „Levende Natuur”
 kan in de eerste twee van wijlen E. Heimans over dit onder-
 artikelen en tabellen van wijlen E. Heimans over dit onder-
 werp vinden.) Wanneer we beginnen zoo'n ingepakten knop
 eens een handje te helpen en te bevrijden van zijn bruine,
 harde, vliezige schubben, schijnt er vaak geen einde aan al
 die omhulsels te komen. Vooral de beukeknoppen worden

door talrijke beschuttende bladeren dakpansgewijze bedekt
 en als de mooie, zachte voorjaarsdagen in aantocht zijn en
 de knoppen zich rekken en strekken, dwarrelt er een regen
 van fijne, vliezige blaadjes omlaag, die, als er veel beuke-
 boomen bij elkaar staan, den grond en den mosbodem met een
 bruin laagje bedekken. Daarentegen zitten de bladknoppen
 van den els in een enkel groot schutblad gepakt, die als een
 huls alles omvat. Bij de eik liggen de schubben weer dakpans-
 gewijs over elkaar, hoewel dit lang niet zoo duidelijk is als
 bij den beuk. Al deze knopschubben, of het er veel of weinig
 zijn, bevatten een bebladerde loot, dus stengel of tak met
 bladeren in zeer jongen toestanden; soms is ook de aanleg
 van de bloem in dezen knop verborgen. In den zomer ont-
 wikkelen de knoppen zich reeds aan boomen en heesters
 en in het ongunstige jaargetijde worden zij door de schubben
 tegen koude en uitdroging beveiligd. In verband hiermee
 komen de typische beschutte knoppen dan ook voornamelijk
 bij boomen en struiken in de gematigde en arktische
 streken voor. In de tropen en in het algemeen daar, waar
 geen periodieke stilstand in den groei optreedt, worden ze
 weinig gevonden. Want hoewel ook in deze streken door in-
 wendige oorzaken vaak een tijdelijke onderbreking van den
 groei optreedt, zijn de omstandigheden toch niet van dien
 aard, dat een knop-omhulsel noodig is. In verband met hun
 beschuttende werking hebben de knop-omhulsels vaak een
 bijzonderen bouw, een slecht water doorlatend en warmte-
 geleidend weefsel en dikwijls zijn de buitenste celwanden
 verdikt, soms zelfs verkurkt. Aan den binnenkant van den
 soms stroo harde vliezen bevindt zich daarenboven dikwijls
 een viltachtige bekleeding, terwijl de ruimten tusschen de
 verschillende schubben lucht bevatten, die door de herme-
 tische afsluiting niet vlug afkoelt. Ook ontstaan in het eigen-
 lijke weefsel dier bladeren door verscheuring wel ruimtes,
 welke lucht bevatten. Op deze wijze zijn de teere, jonge
 deelen dus voldoende beschut om den winter door te komen,
 maar wanneer de voorjaarszon na een zachten winter een

UITBOTTENDE PAARDEKASTANJE

DE BINCKHORST, GEZIEN VAN HET ZUIDOOSTEN

beetje te vroeg begint te schijnen en het prille groen te vlug de veilige huls verlaat, de blaadjes zich rekken en de stengels zich strekken, dan kan een enkele nachtvorst nog veel schade aanrichten. In het begin is er uit den jongen knop, die pas komt kijken, niet goed wijs te worden. Het lijkt een onontwarbaar knoedeltje van geplooid blaadjes, maar al gauw, wanneer een paar zonnige dagen meehelpen, kunnen we er van alles in onderscheiden en vooral als we enkele takken in huis hebben gehaald en die onder water afsnijden, kunnen we op ons gemak zoo'n zich ontwikkelende knop van dag tot dag volgen. Duidelijk is te zien hoe de knoppen op een kussentje zitten en niet zoo maar uit den stam komen en aan die verdikking is weer goed zichtbaar het lidteken van dat blad, dat in den herfst is afgevallen. Op bepaalden afstand zitten er aan den tak ruwe kringen, lidteekens van vorige afgevallen knopschubben en met behulp hiervan kunnen wij den ouderdom en het verleden van den tak nagaan, daar de kring de grens beteekent van den jaarlijkschen groei. De afstand van den knop tot het daaronder liggende ringvormige lidteken is dus het stengel- of takstuk, dat zich den vorigen zomer heeft ontwikkeld en de ringen tellend kunnen wij dus precies den leeftijd van het takje nagaan. Niet altijd is de groei van zoo'n tak voorspoedig en de lengte van den tak tusschen de lidteekens verraadt dus of dit ontstond in een goed of in een slecht jaar. De opgevouwen bladeren, die uit de uiteenwijkende harsachtige schubben van onzen kastanjeknop op water te voorschijn komen, zijn steeds zóó opgevouwen, dat de sterke deelen, de nerven, aan den buitenkant liggen en het bladmoes naar binnen is gevouwen. Als witte wollen blaadjes komen ze vrij, maar de viltige beharing gaat vrij vlug verloren, ze strekken zich nog een beetje, maar verder ontwikkelen ze zich in onze kamer niet. Om dit te zien, moeten wij dagelijks op de boomen in onze omgeving gaan letten en dan blijkt, dat het stengelstuk, dat uit den knop te voorschijn was gekomen, zich gedurende den groei der bladeren voortdurend strekt. Ook de bladeren verliezen langzamerhand hun, nog wat ingevouwen, hangenden vorm en richten

zich op, totdat zij in het vlak van den bladsteel komen te liggen en nog iets later verliezen zij ook hun lichtgroene lentekleur en worden donkerder van tint. Ook het stengelstuk begint van kleur te veranderen en wordt tegelijkertijd harder. De tak groeit echter nog steeds door, maar langzamerhand wordt zijn groeikracht hoe langer hoe kleiner en de bladeren, die zich, in aanleg, aan den taktop bevinden, groeien dan ook niet meer uit. Ze worden schubvormig, later bruin en leggen zich dakpansgewijs over elkaar. De nieuwe knop is gevormd en gereed om te overwinteren! Uit dit laatste blijkt, dat de knopschub een vervormde, gewone bladeren zijn en omdat men dikwijls op zulk een schutblad nog een bladsteel en bladschijfje aantreft, meent men over het algemeen dat een knopschub een vervormde bladscheede is. Bij de ribes in onzen tuin kunnen wij vaak dit grappige verschijnsel zien en ook de kastanje vertoont dikwijls iets dergelijks. De groote vliezige knopschub draagt dan aan zijn top een frisch jong spruitje, een blaadje en een stengel. Iedere tak wordt dus afgesloten door een eindknop, maar ook in de oksels der bladeren ontstaan in den zomer, soms zelfs in den voorzomer, zulke knoppen. Niet altijd ontwikkelt zich daaruit echter een lang stengeldeel. Vaak groeit het takje, dat zich hier ontwikkelt, niet uit en deze z.g. „Kurztrieben” zorgen voor de dichtheid in de kroon en dragen ook meestal de bloemen en bloeiwijzen, terwijl de lange takken voor het uitgroeien en de ontwikkeling van de kroon zorgen. Het gebeurt ook wel, dat de knoppen in het geheel niet uitloopen. De jonge loot kan in dezen toestand jaren lang verborgen blijven, totdat, om de een of andere reden, deze slapende knop ontwaakt en zich volkomen normaal ontwikkelt. De mooiste knoppen heeft de esch. Aan zijn stomp eindigende twijgen vallen de fluweelzwarte knoppen 's winters iedereen op en ook de zeer spitse beukenknoppen zijn direct te herkennen. Maar ook de knoppen van de heesters in onzen tuin, van de sering, de ribes en vooral van de wilde roos zijn de moeite waard om eens bekeken te worden. Het is nu de tijd om op het ontluikende groen te letten.

HET KASTEEL DE BINCKHORST

DOOR J. RENAUD

HET ligt onder den rook van Den Haag, maar velen weten het niet te vinden. Uit de ranke jachten, die 's zomers de Trekvlucht afvaren, zal een enkele het opmerken en zich afvragen, wat daar voor een oud gebouwtje staat, dat torentje met die afbraak ervoor. En de vreemdeling, die de Binckhorstlaan af mocht komen, zal

DE BINCKHORST, GEZIEN VAN HET ZUIDWESTEN

even stil staan voor den achterkant van het gebouw, waar de boomgaard meewerkt, om ten minste een schijn van grootheid op te houden. Het heeft een bewogen verleden. Gravenhof kon het nooit de beteekenis krijgen van een teel van Brederode of een Muiderslot; nooit kon het een middelpunt voor een gansche streek worden. En toen op het einde der Middeleeuwen de macht van den adel voorgoed geknakt was, verloor het als alle ridderburchten de beteekenis, die het tenminste als woning van een edelman gehad belangwekkende dingen gebeurde. In 1076 wordt reeds een Evert van den Binckhorst vermeld. Hij sneuvelde in het leger van Dirk den Vijfde bij het beleg van het kasteel Binckhorst genoemd. In dat jaar toch draagt Symon van Benthem het op aan Graaf Willem den Derde, om het als leen van den Graaf terug te ontvangen. Symon van Benthem zijn Heer zal hij het wel te danken hebben, dat hij een huwelijk kon sluiten met Jonkvrouw Agnietje Bokel. Symon was zelf verre van rijk, maar door dit huwelijk kwam hij er aardig tje de helft van het groeiend ambacht Rotterdam. Ook bij Willem den Vierde bleef hij in de gunst staan. In 1339 gaf deze hem zijn jachthuis Teylingen in leen. Een zoon van Symon, Jacob, die zich „van den Binckhorst” noemt, doch het vaderlijk wapen — een dubbelgestaarte leeuw — blijft voeren, komt in 1342 als Baljuw van Rijnland voor. Omstreeks 1340 schijnt zijn vader hem met den Binckhorst te hebben begiftigd. Dit zal natuurlijk wel onder grafelijke goedkeuring geschied zijn. De Hoeksche en Kabeljauwsche Twisten hebben menig adellijk slot het bestaan gekost. Jacob van den Binckhorst had de zijde der Hoeken gekozen, hetgeen hem en zijn burcht noodlottig werd. In 1350 bracht Graaf Willem de Vijfde zijn mannen en belegeringswerktuigen voor het slot. Dapper werd het verdedigd, maar op de donderbussen, welke de Graaf ook hier gebruikte, waren de muren niet berekend. Na eenige dagen strijden werd de sterkte genomen. Hoopte de Graaf Heer Jacob aan zich te verplichten? We weten het niet, maar het slot bleef gespaard en Heer Jacob schijnt benadigd. Toch bleven de Kabeljauwen den Binckhorst als een Hoesch middelpunt zien. Vooral den Delvenaars was het een doorn in het oog. Zeer tot ongenoegen van den Ruwaard Albrecht beraamden zij een stoutmoedigen aanslag, namen het kasteel in 1359 stormenderhand in en lieten het tot den grond toe afbranden. Met de ontmanteling van hun stad moesten zij voor die miskennis van het grafelijk gezag boeten. Spoedig werd een bescheiden ridderhofstad gebouwd op de puinhopen van den ouden burcht. Hoogwaardigheidsbekleeders kozen er zich een rustige woonplaats. Omstreeks 1390 houdt Jan van Arkel, de eerste Tresorier, er verblijf, terwijl om en bij 1400 Aernt van Leyerberch, bekend uit den Arkelschen Oorlog, er van zijn krijgsdaden kwam uitrusten. In 1435 koopt Dirk van Zwieteren het kasteel. Blijkens de vele schenkingen stond onze Dirk in blakende gunst bij Hertog Philips. Omstreeks 1565 zijn de oude muren de stomme getuigen van romantische gebeurtenissen. Tusschen Ridder Willem Snouckaert en leden van de familie Pous was een geschil ontstaan over het bezit van de Ridderhofstad. Willem had een erfdochter gehuwd, die volgens de familie Pous geen erfdochter kon en mocht zijn. Bij haar dood had zij hem tot universeel erfgenaam benoemd. Karel de Vijfde had indertijd het echtpaar toegestaan, naar eigen goeddunken over hun goederen te beschikken. Volgens testament nam nu Ridder Willem bezit van het kasteel. Gevolg was een scherp protest van de familie Pous, die zoo ver ging, dat zij de rechtmatigheid van Vrouwe Johanna's bezit bestreed; tets, waar zij strikt genomen, wel deugdelijke gronden voor

had. De toestand werd onhoudbaar toen Lodewijk Pous, Baljuw van 's-Gravenzande, er zich in mengde. Op een goeden dag verscheen hij met een zeventig man voor den Binckhorst en verdreef Ridder Willem met „bloeter rappeyren”. De zaak werd voor den Leenhof van Holland gebracht. Deze draalde lang met het doen van een uitspraak. Tenslotte werd de familie Snouckaert — Willem was inmiddels overleden — de Binckhorst toegewezen. Jacob Snouckaert, die ± 1610 het buiten bewoonde, vond in Philibert van Borsselen den man, die de geneugten van het leven op zijn klein domein in een lang gedicht wist te verheerlijken. Een ding moet er toen nog aan 's heeren Jacob Snouckaert's geluk ontbroken hebben. Philibert toch vraagt:

Of ist omdat dyn Heer in sijnes Lusthofs vreucht

Sijn Eva noch ontbeert en Chans niet is verheucht?

Al vrij spoedig kon Snouckaert zijn slotvrouwe binnen de muren van zijn residentie leiden: in 1613 huwde hij Anna van Brederode. Het zijn nu nog slechts verbouwingen, die de rust storen. In de jaren 1727—1729 laat de toenmalige bezitter, de rijke Rotterdamsche koopman Johan Huyman, allerlei dringende herstellingen uitvoeren. Tot het laatst der 19de eeuw bewoonden voorname en respectabele menschen op het oude buiten. Daarna komt snel het verval. In de oorlogsjaren hadden talrijke families er hun toevluchtsoord gezocht. Toen heeft het aan een ergelijke verwaarloozing blootgestaan. Omstreeks zes jaar geleden trachtte de Heer Volckers den ouden luister te herstellen, doch zijn beurs hield geen gelijken tred met zijn idealisme. Vrij spoedig na zijn heengaan heeft de gemeente Den Haag het gebouw gekocht. Al sedert enkele jaren wachten nu bewoners en belangstellenden op een grondige herstelling. Tijdens de begrootingsdebatten werd het gebouw als object voor de werkverschaffing genoemd. De toezegging van steun door den minister van Sociale Zaken gaf den doorslag. Naar het restauratie-ontwerp van den Heer Van Zeggeren, den gemeentearchitect, zullen binnenkort de leerlingen der vakcursussen het werk ter hand nemen.

EEN ONDERAARDSCHE JAGER: DE MOL

Een onderaardsche jager

DOOR DR. G. BARENDRECHT

TOEN wij een tijd geleden eenige regels aan den veenmol wijdden, kwam al gauw het tweemanschap mol-veenmol als schoolvoorbeeld van convergentie op de proppen. Maar beide kunnen ook nog als schoolvoorbeeld van een ander biologisch begrip dienst doen, n.l. het begrip aanpassing en dan vormt de echte mol toch wel het mooiste voorbeeld van de twee. Immers is hier de aanpassing aan de gravende levenswijze in absoluten zin nog wel iets en relatief veel verder gegaan dan bij den veenmol. Relatief veel verder omdat het zoogdier nu eenmaal minder plastisch is dan het insect en absoluut verder omdat bij den mol het anatomisch onderzoek nog allerlei bijzonderheden aan den dag brengt, die wij bij een oppervlakkige beschouwing nu niet zoo direct op zouden merken. Eigenlijk staat alles aan den mol onder invloed van den eisch: zich gemakkelijk en snel te kunnen verplaatsen door een het dier aan alle zijden omgevende, sterk weerstand biedende, niet vloeibare middenstof. Om te beginnen de lichaamsvorm zelf: rolrond met een toegespitste kop. De ronde dwarsdoorsnede geeft het geringste wrijvend oppervlak bij den grootsten inhoud en geeft het dier bovendien de vrijheid zich zonder noemenswaardigen weerstand om zijn lengteas te draaien. De spitse kop stelt hem in staat zich met de grootst mogelijke snelheid door losse grond heen te boren. Dat en de groote graafpooten zijn feitelijk het eenige wat dadelijk in het oog valt. Bij nader toezien vinden wij echter nog een paar van die uitwendige aanpassingen. Zoo is er b.v. niets te bespeuren van ooren of oogen, hoewel beide wel degelijk aanwezig zijn. De oogen, kleine zwarte kraaltjes,

waarin geen pupil en iris te onderscheiden zijn, gaan geheel schuil in de kopbehuizing. Wanneer de mol een kijkje in de wereld onder de zon komt nemen, worden die haren echter netjes opengespreid en kunnen de oogen hun plicht doen. Oorschelpen zijn er ook niet, maar waarvoor zouden ze ook dienen? Geluidstrillingen van de lucht komen in het mollenleven niet veel voor en de trillingen van den grond worden zoo wel op den kop overgebracht. Ook de haren vertoonen een merkwaardige aanpassing; ze zijn n.l. zoo ingeplant, dat zij geen bepaalde streek vertoonen, men kan een mol nooit tegen den draad instrijken, want zij gaan dadelijk mee. Wat voor bewegingen het dier in zijn gangen ook maakt, weerstand bieden doen zij nooit. ☒ Het merkwaardigste aan den geheelen mol zijn natuurlijk de enorme voorpooten, graafwerktuigen zooals de moderne techniek ze niet beter zou kunnen maken. Alle vingers zijn door vliezen met elkaar verbonden, zoodat zij als één geheel fungeren, de sterke nagels zitten stevig in de gegroefde eindkootjes verankerd en door een overtalig beenstuk is de geheele hand nog extra verbreed op den koop toe. Schijnbaar zijn die graafhanden zonder tusschenkomst van een arm aan den romp verbonden. In werkelijkheid is die arm er natuurlijk wel, maar hij is zoo kort, dat hij in het geheel niet uit den pels en maar nauwelijks buiten de spiermassa's van den romp uitsteekt. Die spieren vinden hun aangrijpingspunt in het tot onherkenbaar wordens toe veranderde opperarmbeen, dat met den ook al buitenissigen schoudergordel articuleert. De halswervels zijn ten deele met elkaar vergroeid om den kop toch maar een stevigen steun te geven. Zoo staat ook het grootste gedeelte van den romp onder den invloed van den graafarbeid der voorpooten. ☒ In lossen grond krijgt de voortbeweging wel wat van zwemmen, de kop baant dan den weg, de neus, die overigens bewegelijk genoeg is, wordt gesteund door een apart beenstukje, zoodat die er ook geen bezwaren van ondervindt en de graafpooten doen feitelijk den dienst van vinnen. In harden grond wordt daarentegen de kop zooveel mogelijk ingetrokken, zoodat de voorpooten den weg vrij kunnen maken. ☒ Het is ongelooft, zoo gauw als een mol zich in kan graven. Ik probeerde er in de duinen eens een met mijn hand te pakken, maar jawel hoor, toen ik hem bij zijn middel had, hadden de voorpooten juist weer vat op een iets steviger plekje zand gekregen en langzaam maar zeker glipte hij uit mijn handen. ☒ De graverij van de mollen is nogal van verschillende aard. Iedereen kent natuurlijk de mollenhoopen, die vooral in het voorjaar onze weiden bespikkelen. Die aardhoopen ontstaan bij het aanleggen van de gangen in het jachtveld, zij worden werkelijk gegraven en met regelmatige tusschenpoozen wordt de aarde omhoog gebracht. Dat gebeurt zonder dat de mol zelf daarbij voor den dag komt, hij stoot met zijn kop de overtollige aarde omhoog. Die gangen in het jachtveld zijn maar heel los van wand, zoodat zij telkens min of meer instorten, maar dat wordt wel weer hersteld. Het nest ligt, tenminste

in de hogere streken van ons land, meestal een eind van dat jachtveld verwijderd en er voert ook een speciale gang naar toe. Die gang is dan niet gekenmerkt door opgeworpen aardhoopen, de ontstaanswijze is ook een nadere: de grond wordt niet weggegraven, maar weggedrukt, zoodat de wanden tamelijk stevig worden. Over het nest is al heel wat gefabeld en er zijn nog vele schoolboekjes in omloop, waarin een prachtig symmetrisch en zeer gecompliceerd onderaardsch paleis met minstens twee cirkelvormige gaanderijen staat afgebeeld als „het mollen-nest”. In werkelijkheid is het een kleine ruimte, juist groot genoeg voor zijn enkelen bewoner, met stevig aangedrukte wanden en ruim van droog gras, wortels en andere vezelachtige stoffen voorzien. Er zijn inderdaad verschillende uitgangen, die het den mol mogelijk maken om, als er al eens per ongeluk een wezel in de ondergrondse werken mocht zijn doorgedrongen, nog een poging tot ontvluchten te doen. ☒ Van dat nest uit, dat behalve gedurende een zeer kleine periode in den paartijd, steeds maar door één mol wordt bewoond, onderneemt hij meerdere malen per dag tochten naar zijn jachtgebied. De vraag wat hij daar nu eigenlijk buitmaakt en de daarmee samenhangende kwestie of de mol per saldo nuttig of schadelijk is, is nog lang niet naar genoegen beantwoord. Alles wat hij aan schadelijke insectenlarven als engerlingen, ritnaalden en emelten buitmaakt, moet hem natuurlijk ten goede worden gerekend, maar daar staat helaas tegenover, dat in zeer vele gevallen zijn hoofdvoedsel uit regenwormen bestaat, die zelf weer zeer bepaald tot de nuttige dieren

DE „FLORA” 1935 EN ONZE TUIN
IRIS RETICULATA

gerekend moeten worden. Hun levenswijze brengt ook mee, dat zij meer kans dan die andere dieren hebben om in de mollen gangen terecht te komen en daar komt het ten slotte maar op aan. Af en toe wordt er ook iets gevonden, dat een wintervoorraad voorstelt en die bestaat dan gewoonlijk ook uit lichtelijk verminkte regenwormen. Aan den anderen kant schijnen toch ook weer heel wat wormen den dans te ontspringen; ik heb tenminste nog nooit gehoord, dat zij ergens door de aanwezigheid van te veel mollen gevaar liepen uit te sterven. Over het algemeen brengen dieren trouwens geen sterke veranderingen teweeg in het normale bestand van hun voedseldieren, alleen wanneer zich de laatste door de een of andere omstandigheid buitengewoon hebben kunnen vermeerderen, weten zij zoo'n overmaat snel weg te werken. Dus bij de bestrijding van engerlingenplagen doet de mol goede diensten, terwijl hij den wormenstand niet schaadt.

CROCUSSEN VOOR STRUIKGEWAS

Alles bij elkaar genomen kan hij dus wel nuttig worden genoemd behalve in jonge groentebedden e.d., waar hij te veel loswoelt. ☒ Over de hoeveelheid voedsel, die een mol dagelijks tot zich neemt, is al heel wat geschreven, maar het schijnt wel zoo te zijn, dat zijn vraatzucht de werkelijke behoefte overtreft. In zijn jachtgebied eet hij alles wat hij kan vermeesteren van regenwormen af, tot muizen en zwakkere soortgenooten toe. Verdragen doet hij niets en niemand op zijn terrein. ☒ Alleen in den paartijd leven man en vrouw

korten tijd samen, maar als de drie of vier spiernaakte en bijzonder kleine jongen ter wereld zijn gekomen, is dat ook al weer afgelopen. Zoo lang zij werkelijk heel jong zijn, worden ze behoorlijk verzorgd, maar zoodra ze zwerftochten gaan maken is het beter, dat zij hun moeder niet meer onder de oogen komen, willen zij niet per ongeluk mee worden opgegeten. ☼ De jonge mollen, die nog moeten leeren graven, doen dat in het begin erg oppervlakkig, zoodat de aarde in riggels boven hun gangen komt te liggen, maar als de winter in het land komt, zijn ze al ver genoeg in de edele graafkunst gevorderd om op de vereischte diepte te kunnen werken, ten einde den bevroren grond te ontgaan. ☼ Meer dan men wel zou denken, komen mollen boven den grond, om aan de oppervlakte te gaan jagen, vooral in tijden van droogte in zandige streken. In die droge weitjes zie je ze dan onder de omgebogen grashalmen doorwroeten alsof ze zichzelf wijsmaken, dat ze nog onder den grond zijn. Maar ze loopen ook wel frank en vrij in de wereld rond, zelfs in de sneeuw!

De „Flora 1935” en onze tuin

DOOR L. SPRUIT

(1)

ERANTHIS HIEMALIS TUBERGINI (ZEER GROOTBLOEMIGE WINTERACONIET)

DE groote bloemententoonstelling in Heemstede heeft haar poorten geopend en twee maanden lang zullen we in de gelegenheid zijn, planten en struiken, bol- en knolgewassen

te zien groeien en bloeien in de omgeving, die voor hen de allerbeste is. Zoo'n expositie is voor den tuinliefhebber nuttiger, dan men wel denkt. Er is, vooral bij een geregeld bezoek, veel op te merken en al weet men van alles de namen niet, veel nieuws en ongewoons leeren we er toch wel kennen en onze oude bekende planten zien we hier in een omgeving groeien en onder omstandigheden, die

wij misschien altijd wel wat over 't hoofd gezien hebben. We zullen huiswaarts keeren met een nieuw plan om dit of dat perk eens wat te veranderen, en door die of die plant droger of natter, zonniger of beschaduwder te zetten dan tot nu toe, te trachten er evenveel uit te halen als bij de pracht-exemplaren op de tentoonstelling het geval was. ☼ Zoo bezien is een bloemententoonstelling niet alleen een aesthetisch genot,

maar ook een kostbare les, die met den entreprijs waarlijk niet te hoog betaald is. Nergens anders zullen we immers de gelegenheid hebben, zóó'n „ideaal tuin” te bezichtigen. Het is nog heel wat anders, de mooiste of zeldzaamste bloemen

bij den kweeker in rij en gelid op vakken te zien staan, of ze hier in groepjes verspreid aan te treffen, waardoor ze opeens hun schoonheid openbaren. Een schoonheid, die misschien, om tot haar recht te komen, gedempt licht vraagt of een glooiend terrein, boschbodem of een donkeren achtergrond van naaldhout of oude beukenstammen, allemaal dingen die op de wijde kwekerij, waar het licht egaal en hel is, niet aanwezig kunnen zijn. ☼ Laten we dus trachten wat op eigen tuin toe te passen van het moois, dat de Flora ons weer brengt. En dan is de vraag: wát leent zich voor onzen eigen tuin? Ja, wilden we alles signaleeren wat in den loop van deze twee maanden te Heemstede in bloei komt en zich leent voor ons doel, dan was dit tijdschrift veel te klein, zelfs al zou „Buiten” week aan week geheel met beschrijvingen van de Flora gevuld zijn. We moeten ons beperken, en omdat er van andere zijde in deze kolommen binnenkort op borders met vaste planten nader zal worden ingegaan, houden

wij ons aan de bolgewassen — ook al, omdat die van het allereerste begin tot het einde toe in ruime mate op de Flora bloeien! ☼ Want het is heusch zoo'n kleinigheid niet, lezer,

alles wat er nu al bloeit. Bolgewasjes hebben het leeuwenaandeel. Denk u al die honderden bloempjes weg en ge kunt gerust zeggen, dat er dan al heel weinig te zien overbleef op de Flora, want met *Erica carnea*, *Skimmia Japonica* en *Rhododendron praecox* plus wat *Primula*'s zijn de vaste planten in dezen tijd van het jaar wel vrijwel uitgepraat. — Maar ook uw eigen tuin zou doodsch zijn

IRIS SIND-PERS

zonder bollen. Laat ons eens zien wat ge van de Flora op eigen terrein kunt overnemen. ☼ Allereerst de Crocussen. Onze gewone grootbloemige Crocussen zijn zóó algemeen ingeburgerd, dat het bijna een belediging zou zijn als we die nog eens speciaal wilden gaan aanbevelen. Al zijn er op de tentoonstelling nog heel wat soorten te zien, die lang niet iedereen kent. Zoo b.v. *Crocus Vanguard*, licht *Ageratum*-blauw van binnen en grijs-

wit van buiten. En let u ook eens op, wat een goede effecten er op groote ruimten te verkrijgen zijn (middenterrein Flora) met breede banden van niets dan *Crocus luteus*, de gewone gele *Crocus*! ☼ We willen hier een lans breken voor de species-Crocussen, de geïmporteerde, wilde soorten. Men moet wel een botanische Nurks zijn om niet verteederd te raken bij het gezicht van die groepjes species-Crocussen tegen de hellingen van Flora's boschgedeelte. Kleiner zijn ze dan onze gewone Crocussen; maar ze bloeien veel rijker en 10 bloemen per knol is geen uitzondering. Hun binnenzijde is vaak anders gekleurd dan de buitenkant; bij zonnig weer staan ze al gauw open, en wijd ook, zoodat ze platte sterretjes lijken. Ze hebben de charme van echte natuurkinderen, ze zijn niet in rij en gelid te dwingen, ze groeien onregelmatig en daarom komen ze het allerbest tot hun recht in losse groepen, 't zij in den rotstuint, 't zij voor en tusschen licht struikgewas. ☼ Onze voorouders uit de Gouden Eeuw kenden, beter dan wij misschien, de species-Crocussen. Ze hadden de Goudlakensche, officieel *Crocus susianus* geheeten, met kleine bloemen, donkergeel van binnen en bruin van buiten, waardoor ze er openstaand totaal anders uitzien dan in gesloten toestand. Dan de Zilverlakensche, *C. versicolor picturatus*, die wit van binnen is en wit-violet gestreept aan den buitenkant. Verder kenden de 17de eeuwse Hollanders nog de Schotsche *Crocus*, *C. biflorus*, die sterk aan de voorgaande doet denken, omdat ze ook wit van binnen is, maar de purperblauw geteekende buitenzijde vertoont meer een geveerd patroon dan direct strepen. Moge Flora 1935 aan deze, men zou haast zeggen oudvaderlandsche, Crocussen weer wat meer bekendheid geven. Er zijn meer species-Crocussen; ze variëren in roodpaars, zacht of helder violetblauw, purper. Aan te bevelen is ook voor uw tuin de gemengde beplanting van *C. Tomasinianus* (zacht lavendelkleurig) en de gele *C. susianus*. De kleuren harmoniëren uitstekend. En wie graag echt twee-kleurige Crocussen in zijn tuin heeft, probeer het met *C. Imperati*, een heel vroege bloeier, die crèmekleurig van buiten is en bij betrokken lucht bijna niet opvalt, maar bij helderen zonneschijn opengaat en dan helderviolette sterbloempjes toont. ☼ Dit zijn allemaal voorjaarsbloeiende species. U kunt er ook hebben die in den herfst bloeien. Daarover zijn nog heel wat regels vol te schrijven. Met het oog op de beperkte ruimte en het onderwerp: Flora en onze tuin zullen we deze mooie najaarscrocussen maar stilzwijgend passeeren. — Al onze species-Crocussen zijn importen uit Klein-Azië, Griekenland, Cilicië en Centraal-Azië. ☼ Flora zal u ook leeren dat zelfs vrij donkere plekjes zich nog goed laten overwoekeren door *Corydalis* (Vogeltje op de kruk). Dit jaar kwamen de fijngetande blaadjes al in de tweede helft van Februari boven den grond. De bloemen zijn klein, lang en smal en staan in trosjes bijeen. Welbekend is de donkerrose *C. densiflora*, die ongeveer 15 cm hoog wordt; op de Flora is bovendien een fijn familielid te bewonderen, *C. angustifolia*, met heel lage, fijne witte trosjes. Een heerlijk mooie grondbedekking, en voor te weinig licht behoeven we heusch zoo bang niet te zijn omdat in Maart en April onze struiken toch nog niet in blad zitten. ☼ Wie van Iridissen houdt, zal op de tentoonstelling zijn hart kunnen ophalen. Al in

VOORJAARSZON EN VOORJAARSWIND

Maart begint het met de allervroegste, *Iris reticulata* met haar verschillende vars., en *Iris histrioides*. De eerste heeft fijne smalle bloemen in warm blauwpaars met goudgele vlekken (de gewone *reticulata*), in pastelblauw (*reticulata cyanea*), donker paarsrood (*reticulata Krelagei*) enz. *Iris histrioides major* is wat forscher, met zuiver blauwe, vrij breede bloembladeren, die aan den rand even gegolfd zijn en geen van bovengenoemde Iridissen behoeft in uw tuin te ontbreken. Let u ook eens op *Iris sindpers*: ik betwijfel of de gemiddelde tuinliefhebber deze hybride al kent. Het is een kruising tusschen *I. sindjarensis* en *I. persica* en de groote, even geel gevlekte bloemen zijn van het mooiste hemelsblauw dat men zich denken kan. ☼ We zullen nu maar aannemen dat ieder van ons Kerstrozen (*Helleborus niger*), Sneeuwroem (*Chionodoxa*), *Anemone hepatica* (Leverbloempjes), *An. blanda* en *Scilla*'s in zijn tuin heeft. Alleen mogen we nog wel even wijzen op een zeer grootbloemige lichtblauwe *Scilla*, een nieuwigheid, die de Flora ons te zien geeft. U weet natuurlijk wel dat de *Scilla*'s die nu bloeien, allemaal *Scilla sibirica*-var. zijn en dat de z.g. Mei-bloeiende *Scilla*'s of *Boschhyacinthjes* tot de groepen *S. nutans* en *campanulata* behooren. Ze zijn ook in uiterlijk totaal anders dan de laagblijvende prille voorjaarsbloeiers. ☼ En wat denkt u van de dubbele Sneeuwklompjes? Het is *Galanthus nivalis* fl. pl. en iedere bloem op zichzelf is buitengewoon mooi, als . . . men haar omkeert! Hangend maakt zoo'n dubbele bloem niet veel effect, want het klokje is wat te log geworden om nog echt te bengelen. Maar een groepje dubbele *Galanthus* bijeen heeft het groote voordeel, dat de grootere en vollere bloemen meer effect maken en de groep beter tot hun recht doet komen. Dat verschil is heusch opmerkelijk. ☼ Tenslotte

te is er het winter-aconietje (*Eranthis*), met zijn var. *cilicica* met bruin blad en botergele bloemen, en de zeer grootbloemige hybride *Tubergenii*. En als laatsten de heerlijke winterharde vollegronds-Cyclaampjes, die weinigen onder u wel ooit eerder gezien zullen hebben. Ze lijken op het Zwitsersche Alpenviooltje; dat is *C. europaeum*, een najaarsbloeier. Maar deze miniatuur-Cyclamen in rose, rood, wit en lila zijn *C. Coum*, of, als ze gevlekt blad hebben, *C. Atkinsi*. Precies onze kamer-Cyclamen (*C. persicum* is dat), maar dan in het klein. De planten vormen stevige kussens, waarboven op kaarsrechte slanke steeltjes de bloemen staan. Iets prachtigs voor uw tuin, als daar tenminste voedzame en wat vochtige grond aanwezig is, maar u zult steeds moeten dekken gedurende den winter. ☼ Dit is een en ander — lang niet alles! — van wat er aan bolgewassen op de Flora voor onzen eigen tuin bruikbaar is.

MI-CARÊME (Slot van bladz. 147)

EN we zouden met hangende pootjes hebben moeten terugkomen. Nee, je moet hem weten te overbluffen, dan kruipt hij in z'n schulp. Bluff, dat is alles. Wat hadden we moeten beginnen zonder „cash“? Heusch, vertrouw jij ook in de toekomst maar op het doorzicht van je kleine vrouwtje, ik heb hersens voor twee! Bluff and brains, that's all in life, jongen. Dat is mijn devies! En nu . . . aanpakken, dearie! Heb je aan de vliegmaschine gedacht?”